

# NA MÍSTĚ PRÁZDNIN

IV.  
V St. Paul a Minneapolis.

St. Paul a Minneapolis jsou podivuhodná města. Jest to vlastně jediná metropole, rozkládající se po obou březích řeky Mississippi a po návrších a pahorecích, jest to srdce velkého státu, jest to tepna rušného, silného života. V r. 1846 na nynější rozloze St. Paulu bylo pouze deset bílých lidí. Co do romantiky, jest v Americe málo měst, jako St. Paul a Minneapolis. Jsou v nich nejenom nádherné parky a boulevardy, ale rovněž jezera a jezírka a lesy, jste v obchodní části města, kde všude doléhá k vám ruch a šum metropole a za hodinu jízdy po elektrické dráze můžete se poklonit přírodě v její primitivní, panenské velkoleposti, můžete se obdivovat vodopádům Minnehaha, které Longfellow zvěčnil, této miniaturní Niagare, a zajet k Indian Mound a zaletět daleko do minulosti až mimo-české citujete si zvonivé rytmy a rýmy z Hiawathy a podívat se na Stephensův dům, první postavený na západ od řeky Mississippi a zajet na vojenskou rezervaci, která získána byla poručíkem Pikem smlouvou od Siouxů více než před sto lety a kde rozkládá se historická Fort Snelling, opuštěná přítomně, ježto vojsko tábořilo na mexických hranicích, pohotově každou chvíli vytrhnouti do pole a rozvířiti divoký Marsův rej, jít k předu, dle rozkazu, aniž by se ptalo, proč a kam. A když jste ve Fort Snelling, stane se na podivuhodném mostě zbudovaném armádními inženýry a oči vaše upoutá panorama, jakých málo jest na světě — údolí, jímž valí se rmutné vody Mississippi, údolí, vroubené vysokými strmými a skalnatými stráněmi, zálesněnými jako břehy Hudsonu. Vzalo to tisíciletí, než Otee Vod prorval si tak hluboké koryto a než vytvořil ostrovy, jež nyní mohutná ramena jeho obepínají.

Obyčejně v amerických městech shlédnete všecky zajímavosti a památky dosti brzy, avšak v St. Paul a Minneapolis mohli byste proletět kolik dní a stále viděti něco nového, co buď oko vaše by vábilo nebo v duši upomínky vyvolalo. My měli pouze málo času ku prohlídce těch měst, ale přes to viděli jsme hodně, všecko, co se viděti dalo, použitím elektrických drah a automobilů.

St. Paul jest sídelním městem státu Minnesoty a vlastenečtí Minnesotané se chlubí, že jejich kapitolní budova jest ze všech nejkrásnější. My sice viděli jsme značný počet kapitolních budov v amerických státech, nikoli však všechny a tudíž neohemně dělati rozhoděho, ale jisté kapitolní budova státu Minnesoty jest jednou z nejkrásnějších v zemi a jisté málokterá jest tak položena a postavena s takovým vkusem. Jako římský kapitol, na vysokém vrchu, strání kapitol minnesotský, a vede k němu několik širokých schodišť, odrážející se svojí bělostí od kypré zeleně pečlivě hledeného trávníku a mezi pořadím schodišť jsou pilíře určené patrně pro sochy mužů o stát Minnesoty obzvlášť zasloužilých. Pouze na jednom z nich stojí socha, muže v životní velikosti, zesnulého guvernéra Johnsona, syna slavného, lehkomyšlného otee a matky pradleny. Stát Minnesota uctil zdárného syna svého, velkého muže, jenž snad z kapitolu minnesotského byl by vstoupil do kapitolu amerického národa a v němž byl by tam přišel druhý Lincoln.

Kapitol státu Minnesoty věvodí městu sv. Pavla, paprsky sluneční lánou se o značené sousedí na cimbuří a o vysokou kopuli, ale o tuto slávu bude se s tím brzy dělití jiná budova — katolická katedrála, jež zdvihá se a roste na jiném vrchu a již nyní, kdy stavba jest teprve v počátcích, a velké dalky oku upoutá.

V kapitolní budově minnesotské převládají dvě barvy — bílá a zelená splývající v podivuhodné harmonii. Jest to vše le mramor, a kdekoliv použito dřeva, jest z dřev nejvyšších. Vnitřek kopule jest ozdoben obrazy veli-

kých rozměrů, z nichž každý jest uměleckým dílem. Budova udržována jest ve vzorném pořádku, všecko čisté, lesknoucí se, nikde prášku, kapitol minnesotský jest, jako by byl včera vyšel z rukou stavitelových. Poněvadž v Minneapolis konána byla státní výstava, bylo v kapitole hodně návštěvníků, většinou farmářů a všecko bylo otevřeno, zasedací sílné senátu i sněmovny, sál vrehního soudu státního a jiné úřadovny a všude opět tatáž čistota, koberece jako by právě byly položeny, leskne se mramor i dřevo mahagonové. O týden později měli jsme příležitost navštívit náš státní kapitol v Lincoln a porovnávali jsme a nemohli jsme dospěti k jinému závěru, nežli že kapitolní budova Nebraska jest po ostudu našemu velikému státu.

Když byli jsme hotovi s prohlídkou kapitolu, zajeli jsme do Minneapolis, kde ovšem neopomněli jsme zajít do velikých mlýnů, které městu Minneapolis získaly proslulost po celém světě, navštívili jsme radnici, monumentální budovu a s rozhledny budovy Metropolitán podívali jsme se po městě a okolí. Bylo však pod mraňou a občas prácelo, tak že vyhlídka nebyla takovou, jako za jasného dne. Minneapolis, stejně jako St. Paul, jest živé město, město skvělé budoucnosti. Za zmínku stojí, že při stavbě nových moderních budov nebylo dbáno pouze praktičnosti, ale zároveň vzhledu na rozdíly některých jiných měst, kde nové obchodní a kancelářské budovy jsou až ohyzdné svojí jednotvárností.

Ovšem že v Minneapolis jest mnoho jiných znamenitostí, které stojí za podívání, jest tam na příklad státní universita, Akademie hudby, Athenaeum s bohatou knihovnou atd., avšak pro nedostatek času nezdrželi jsme se dlouho ve městě a vyjeli po elektrické dráze do Minnehaha parku, kde jsou proslulé vodopády a naproti zoologické zahradě. Též bude záhodno zmíniti se, že málokteré město v Americe má takovou dokonalou dopravu, jako St. Paul a Minneapolis. Káry jsou nejenom skoro vesměs nové, velké a pohodlné a jezdí v krátkých přestávkách, ale jsou zároveň čisté, není v nich plno prachu nebo plno bláta, jako na příklad v Omaze.

Stojíte-li pod vodopády potoka Minnehaha, výtoku to skupiny jezer, řičícími se s výše asi 60



SOUDCE EMORY SPEER. Federální soudce z Georgie, jenž byl hrozi obžalován v kongresu.

stop, zapomináte, že před hodinou byli jste v metropolitním městě. Jste v údolí, v ohromné roklí, která zrovna tak mohla by býti v Arizoně nebo ve Skalnatých Horách, s těmi balvany a skalisky a stromovím kypělém zelená a hrajelem barvami blíže se posílá. Pohlédte na tu miniaturní Niagaru a myslí leti vám legenda, jak Minnehaha, indiánská dívka, "Smájele se voda", mladá,

nešťastný svůj život skončila skokem v vodopádu, jež šuměly pohřební píseň jejímu románu zklamané lásky.

Část parku jest, jak příroda jej vytvořila, část jest upravena pro výlety a tam nalézá se restaurace, kde jsme poobědvali a obdrželi nejenom chutné jídlo, ale poměrně levné. Také jsme zašli do Longfellowových zoologických zahrad, které však pro toho, kdo zná chicagský Lincoln park nebo new-yorský Central Park, s tisíci zvířaty, ptáky a plazů, neskýtají mnoho zajímavosti.

Z Minnehaha parku oledjeli jsme v automobilu do nedaleké vojenské útulny a odtamtud do Fort Snelling. Tato vojenská útulna nelíží se od ostatních, jsou to stavby střizlivého slohu z červených cihel až na to, že v jedné z budov ubytovány jsou ženy, stařenky, nepochybně většinou vdovy po obráncích Unie. Jsou



DREW CAMINETTI. Byl odsouzen v San Francisku pro porušení Mannova zákona.

všecky čestotné, bělovlasé, jako ti starci v jiné budově, prožívají tu jeseň života a po té zima brzy se dostaví. V závratné hloubce kolem vojenské útulny vine se řeka Mississippi a tam měli jsme příležitost shlédnouti pozoruhodnou konstrukci. Staví tam totiž federální vláda zdymadlo, které jest tím nejvyšším na světě. Na Panamském průplavu jsou tři taková zdymadla, jimiž lodí budou vyneseny celkem do výše osmdesáti stop, takový totiž jest rozdíl v úrovni hladiny dvou oceánů, kdežto toto jediné zdymadlo jest třicetpět stop vysoké. Jakým způsobem jsou zdymadla, čili komorová plavidla, operována, jest nepochybně většinou čtenářů povědomo. Loď na nižší úrovni vjede do vrat, která jsou za ní zavřena a pak se shora vpuštěna tam voda, jež loď vynese až na hofejší úroveň, načež pak otevřena jsou vrata přední a loď pluje dále. Když se to stalo, voda ze zdymadla jest vypuštěna a proces se opakuje, když nová loď přijede. Po dohotovení tohoto zdymadla řeka Mississippi učiněna bude splavnou o dalších dvacet mil. Jak svrchu se zmiňujeme, práci tu podniká federální vláda, načež zehráno jest některými jinými městy, která poukazuje, že o n zvelebení prospěje jedině St. Paulu a Minneapolis a že tudíž tato města měla by náklad nésti a nikoli země jako celek.

Od vojenské útulny, Fort Snelling vzdálena jest asi tři míle a rovněž položena jest vysoko nad řekou Mississippi. Jest to jedna z největších a také nejstarších v zemi a tudíž stavby nejsou tak pěkné a moderní jako na příklad ve Fort Omaha a Fort Crook blízko Omahy. Jest to typický kasárni sluh, stavby sedé, nie na nich není, co by rušilo nudnou jednotvárnost. Ve velké povnosti bylo jako po vymření. Jenom v administraci budově zahlédli jsme dva vojáky a též byty důstojníků, až na dva, byly opuštěny. Vojsko jest na mexických hranicích, kam byla poslána asi před třemi měsíci. Z vysoké výšpy ve Fort Snelling a pak s oceľového mostu jest nádherná vyhlídka na Mississippi a poříčí, s té výše sávratně na spousty vod, na strmé stráně, na ostrovy, na stemnělé lesy. Kolega Zárobský, hlava velikého závodu, doma samé počty a samá starost, nemohl se nasytití tohoto velkolepého pa-

hledu a stále nové krásy objevoval. Že je to jako na Řýně a zas jako nějaká partie v Čechách, a čím dále oči vaše patří do stránek té nejpravdivější knihy, knihy přírody, zdá se vám jako by vaše vlastní duše splývala s tím harmonickým celkem, jako by se odpoutávala od všednosti života, jakýsi klid rozhostuje se v nitru vašem, jako měkký soumrak počinající májové noci. Lidé hovoří s přírodou, se stromy, s trávou, s vlnícím se oblínou a květy lučnými, aniž by si toho byli vědomi. A ještě jeden dlouhý pohled a již přijíždí elektrická kára a za hodinu jsme ve středu velikého metropolitního města.

Není účelem těchto řádek líčiti všecky památky a znamenitosti obou těchto měst, St. Paul a Minneapolis, a tím méně čini tyto črty nárok na cestopis, už z té příčiny, že nejždili jsme žádný nepochybně známými kraji, nýbrž nopak krajiny, kde skoro všude najdeme náš lid, stopy pilné ruky české. Jsou to pouze rozptýlené dojmy z cesty, na které se zajížděkami ujeli jsme asi dva tisíce mil, z cesty, kterou jsme podnikli na městě prázdnin. Jest to mnoho věcí v St. Paul a Minneapolis, které stojí za zmínku, ale ty konečně najdeme v jiných městech také, ale nenajdeme Minnehahu Falls s těmi legendami a zázkama, které se k nim pojí a s tím pohádkovým parkem, kde ruka lidská nemohla ničeho zdokonáliti na velebním díle přírody a nenajdeme Mississippi, "Otee Vod", s těmi strmými stráněmi, plnými zelení a barvitosti blíže se podívám, nenajdeme všude tu jezera a jezírka a všecko tu romantiku oněch dvou měst, St. Paulu a Minneapolis, která se rozkládají na pahorecích jako věčný říin.

Po návratu do města pustili jsme se ještě pěšky do West St. Paul, po mostě pronoucí se v nesmírné výši, jež při pohledu dolů závrát poctivujete, a když přijeli jsme zpět do hotelu Ryan, zbývalo nám jenom asi tolik času, co mohli jsme se "dát do pořádku", umytí a okartáčiovati se a povečeřeti. Přítel Zárobský odjížděl do Chicago o hodinu dříve. "Kdybych nemusel býti zítra nevyhnutelně doma, ještě bychom se den zdrželi," pravil na rozehodu a nám také těmito slovy z duše promluvil. Nešťastně "kdyby", jež stáčí k závi a málokdy co napraví,

## Trpíte únavou?

Slábnete? Nie vás netěší? Nemáte chuť k jídlu? Jdíte na kořen toho zla. Posilněte soustavu, užívající

# Severův Životní Balsám

(Severa's Balsam of Life)

jenž jest doporučován a uznáván v léčení vleklé zácpy, žloutnatosti, žloutenky a různých jiných chorob jaterních. Cena 75c.

Záložte Severovy léky v lékárnách. Jsou všude na prodej. Nemůžete-li u vás dostat Severovy léky, objednejte si je přímo.

### W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Bylo nám opravdu teskno, když jsme osaměli, když rozešli jsme se a přítel, kterého první poznali jsme před pětadvaceti roky, kdy byli jsme ještě hoši. Ono málokdy vydaří se přátelství s vlastnostmi vína, které, jak známo, čím starší, tím jest lepší. Bylo to veselé cestování a jenom tu vadu mělo, že bylo tak na krátko. V sedm hodin vyjel náš vlak a v "buffet car" při lahvi pěnívého rozjímali jsme o té zvláštní práždninové cestě, o novinářském sjezdu, o jízdě severními lesy, o slavnosti v Ashland, o všem, co jsme zažili během těch jedenácti dní, které mimo domov jsme strávili. A když blížila se jedenáctá, oči se křídily a teprve jsme si povímli, že jsme vlastně osaměli v "buffet car" a tudíž odešli jsme za ostatními cestujícími, kteří byli patrně ještě ospalější a ráno byli jsme v Omaze, u rodiny, a než jsme si všecko vypověděli, již práce a povinnost volala. To jest asi, čeho česko-americký redaktor nejrychle zakusí a pozná — práce a povinnost, samých povinností, jímého velmi málo.

tam v pondělí večer, na 1. září, ale druhý den jsme se tam již nedostali. Viděli jsme však, že krajané obývají hezkou čtvrt, že jsou tam pěkné české obehody a důstojná síň, vlastněná řádem Čech Č. S. P. S. Doufáme, že o příští návštěvě budeme mítí více času i příležitosti zajít na delší dobu mezi krajany v St. Paul a Minneapolis. F. J. K.

**Nemocnice a lékaři nepomohli.** "Po čtyry roky," píše pan Jos. Lapin z čís. 5 Maple ul., Waterville, Maine, "zakoušel jsem žaluděční chorobou. Radil jsem se s několika lékaři, a dvakráte byl jsem v nemocnici, ale nadarmo. Tu jsem náhodou uzřel článek v časopisu o Dra. Petra Hoboku. Ihned jsem si lék objednal, a po využití ho jsem už zdrav." Dra. Petra Hoboku není lékem lékárnickým, nýbrž prostým, dohou vyzkoušeným bylinným lékem, jenž se dodává lidem přímo od místních jednatelů. Nevíte-li o žádném jednateli, dopište na majitele, Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 19-25 So. Hoyne ave., Chicago, Ill. Adv.

— Krajané, předplatte se na Pokrok Západu

Zvláštní, výhodná premie pro farmáře:

## Rychle šicí šídlo



Perfektní dámyslný přístroj na sešívání jakéhokoliv těžkého materiálu.

### SEDM BODŮ

- Proč tento přístroj je superiornější, než kterékoli \$1.00 šídlo v trhu!
1. Vše je uvnitř v rukovětí šídla.
  2. Žádného vrutidla není zapotřebí na vyndání člunku.
  3. Žádného klíče není zapotřebí na utažení svéráku na jehly.
  4. Jehly z jakéhokoliv šicího stroje může býti použito.
  5. Je zaopatřeno zvláštní naší jehlou na prošívání podešví.
  6. Má na přitahování stehů zpruhu, již Vám je možno stehy utáhnout.
  7. Je nejjednodušší a nejlepší.

Za doplatek pouze 30 centů ku kterémukoli našemu listu. Rychlo-šicí šídlo shora vyobrazené jest nejnovějším vynálezem a nejpříhodnější vše ve formě automatického šicího šídla, jaké kdy nabídnuto bylo na prodej. Jeho jednodušeost činí jej praktickým nástrojem pro každou výhbu potřeby při zpravování kde šití je potřeba, byť by se i nalézalo v rukou neumeslnika. S tímto šídlem možno spravovati stroje na koně, střevice a boty, stany, záclony, řemeny při strojích, karpety, sedla, cestovní tašky neb cokoli jiného z těžkého materiálu.

Rychlo-šicí šídlo jest opatřeno s tem jehel s diamantovými špičkami a vrubky a zvláštní jehlou na podešívání bot, která jest našim vlastním vynálezem. Dále obsahuje veliký člunek uvnitř rukovětě a nikde nepřekážá. Toto šídlo je tak zhotoveno, že velmi snadno stehy mohou se přitahovati. Dále možno se šídlem šít, aniž by musila dratev bý i navinuta na člunku. Má mnoho předností nad jiná \$1.00 šídla. — Šídlo jest tak sestaveno, že při zasazování jehly není zapotřebí klíče, aniž vrutidla na vyndání člunku. Tohoto šídla je možno použiti k šití bez jakéhokoliv obtíže a to při každé příležitosti a okamžité.

Každý praktický muž neměl by bez něho býti. — Krámská cena tohoto šídla jest \$1.00. — Co premie k našim listům za doplatek..... 30 centů.

### POKROK PUBLISHING CO., OMAHA, NEBRASKA